

שלוש מנות תרבותי-רוחני בהילה •

משפחות

רציונל

בחג הפורים נהוג לחלק משלוחי מנות לחברים ולשכנים.

מצווה זו נלמדת ממגילת אסתר:

לְקַיֵּם עֲלֵיהֶם לְהִיְתוֹת עֲשִׂים אֶת יוֹם אַרְבַּעָה עָשָׂר לְחֹדֶשׁ אֲדָר וְאֵת יוֹם חֲמִשָּׁה עָשָׂר בּוֹ בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה, כִּימִים אֲשֶׁר נָחוּ בָהֶם הַיְהוּדִים מֵאִיְבֵיהֶם, וְהַחֹדֶשׁ אֲשֶׁר נִהְפָּךְ לָהֶם מִיָּגוֹן לְשִׂמְחָה וּמֵאֲכָל לַיּוֹם טוֹב; לַעֲשׂוֹת אוֹתָם יְמֵי מְשֻׁתָּה וְשִׂמְחָה, וּמְשָׁלַח מְנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ וּמִתְּנוּת לְאֶבְיָנִים (אסתר פרק ט', פסוקים י"ט-כ"ב).

הרמב"ם, שכתב סדרה של ספרי הלכה, מדגיש בהלכות פורים:

וכן חייב לשלוח שתי מנות של בשר, או של מיני תבשיל, או שני מיני אוכלין לחברו, שנאמר "ומשלוח מנות, איש לרעהו" (אסתר פרק ט) - שתי מנות לאדם אחד. וכל המרבה לשלוח לרעים, משובח. ואם אין לו, מחליף עם חברו - זה שולח לזה סעודתו וזה שולח לזה סעודתו, כדי לקיים "ומשלוח מנות איש לרעהו". (רמב"ם, הלכות מגילה ב', י"ז).

כלומר, המצווה במקורה מזמינה אנשים לתרום מנות זה לסעודתו של זה, ככל הנראה כדי לדאוג, בראש ובראשונה, לכל חברי הקהילה, גם אלה שאין להם כיצד לקיים סעודת חג. אך מצווה זו מחברת גם בין שאר חברי הקהילה, אלה שיכולים לדאוג לעצמם, מתוך כוונה ליצור שיתוף וחיבור ביניהם. לבנות קהילה! ישנן עדויות על כך שבעבר, רבנים הרחיבו את המצווה ובמקום לשלוח דברי מאכל, שלחו זה לזה ספרים, כלומר העניקו זה לזה את המזון הרוחני או התרבותי שלהם, כשם שרוב היהודים מעניקים זה לזה את מזון הסעודה.

בפעילות זו אנחנו מציעים להוסיף על מנהג משלוח המנות המקובל, גם משלוח מנות תרבותי רוחני בקהילה, כדי לחלוק אחד עם השני את עולמות הרוח והתרבות האישי והמשפחתי וכך ליצור חיבורים קהילתיים חדשים. הרעיון הוא שכל משפחה תכין 'משלוח מנות תרבותי/רוחני', אותו תחלק לכלל המשתתפים או למשפחה אחת, על פי מה שיחליט הצוות המארגן, וכך תתמלא הקהילה בשירים, סיפורים, תמונות או עצות של חברי הקהילה השונים.

מהלך הפעילות

ראשית יש להציג לחברי המושב את הרעיון ולהזמין אותם לקחת חלק בפעילות. מומלץ לפרסם את הרעיון כשבועיים לפני חג פורים. כמה דגשים לפרסום:

- הסבירו את מהותו של משלוח המנות ואת המחשבה להוסיף השנה משלוח מנות תרבותי.
- הדגישו את הרעיון שזו הזדמנות להציג בפני אחרים את אוצרות התרבות של משפחתכם, את עולמכם ואת הערכים שלכם.
- הזכירו שלכולנו יש אוצרות, ומה שנראה למשפחה אחת כרעיון מובן מאליה, הוא אוצר עבור משפחה אחרת.
- הבטיחו למשתתפים סיוע (ראו להלן).
- בקשו ממי שרוצה לקחת חלק להירשם עד תאריך קרוב (ומספיק רחוק מפורים, כדי שיוכלו להספיק להכין את המשלוח).

מומלץ, כמו תמיד, לא להסתפק רק בפרסום כתוב, אלא גם לשוחח עם כמה שיותר אנשים ולעניין אותם ברעיון, וכך ליצור התלהבות בקהילה.

לאחר שתתקבל רשימת המשתתפים החליטו האם תרצו שכל משלוח יגיע לכל המשתתפים או רק למשפחה אחת (במידה ויש משתתפים רבים, מומלץ לבחור באפשרות השנייה כדי לא להעמיס).

שלחו לכל משפחה דף הכנה שיסייע להם בהכנת המשלוח (ראו בהמשך) והנחיות ברורות למי עליהם לשלוח את המשלוח ומתי. אנחנו ממליצים לקבוע מועד סמוך לפורים, כך שבמשך יומיים שלושה לכל היותר יישלחו ויתקבלו כל המשלוחים.

במהלך הימים עד מועד המשלוח, עודדו את המשתתפים בפרסום (לכלל המושב או רק למשתתפים) כגון: מהי העצה שתקבלו? איזו המלצה לסרט תשלחו? מי יעורר בכם השראה? (בכל פעם שאלה אחת)

לאחר מועד המשלוח, עודדו את המשתתפים להגיב בקבוצת הווטסאפ או בפורום מושבי אחר כדי ליצור תהודה גם למי שלא השתתף וחיבור נוסף בין חברי המושב.

הכנה למשלוח מנות תרבותי

מה תרצו להעניק מעולמכם לחבריכם במושבי? הנה כמה שאלות שיוכלו לסייע לכם בהחלטה. מומלץ לקיים דיון משפחתי משותף. המטרה שלכם היא לבחור משהו שהוא חלק מההווי המשפחתי שלכם, מהמנהגים, מהמסורות, מהסיפורים או מהרעיונות מעוררי ההשראה שלכם. השאלות הבאות מבקשות לעזור לכם לחשוב על הדבר האחד אותו תבחרו לתת לחבריכם, כך שתוכלו לענות על כל השאלות ואז להחליט מהו הדבר הטוב ביותר שתמצאו להעניק, או לבחור שאלה אחת או שתיים שמתאימות ובעזרתן לנסח את מה שתמצאו לתת.

1. מהו הספר / הסרט / הטיול האהוב ביותר במשפחתנו? למה?
2. האם יש לנו 'שיר משפחתי'? מתי אנו אוהבים לשיר אותו?
3. האם יש לנו במשפחה 'מתכון מנצח'? מה הסיפור מאחוריו?
4. האם יש פתגם, עצה או טקסט קצר שמשפיע עלינו במיוחד?
5. מהו המוטו של המשפחה? (הקדישו מחשבה לשאלה הזאת, גם אם מעולם לא חשבתם על כך, ואולי תגלו שיש לכם 'מוטו' מעורר השראה).
6. האם יש סיפור מעורר השראה שעובר מדור לדור במשפחתנו?

כעת, אחרי שעניתם על השאלות, תוכלו לבחור מתוך התשובות שלכם את הדבר שאותו תרצו להעניק לאחרים. הכינו את הבחירה שלכם כתובה יפה למשלוח והוסיפו לה ברכה. אם תרצו להסביר את בחירתכם, תוכלו להוסיף, אך אפשר להסתפק בסיפור, שיר, עצה, מתכון או כל דבר שמגיע מעולמכם וישמח את חבריכם.

ניתן לנסח ברכה מקורית או להשתמש בברכה זו:

ישבנו וחשבנו איזה משלוח יהיה מבטיח,

ילמד יעשיר ויהווה פתיח

לחג שכולו אושר ושמחה,

כדי לשמוח ולחגוג

עד־לא־ידע!

החלטנו להעניק לכם מאתנו את הסיפור/שיר/מתכון/עצה וכו' (כתבו את המתאים, ואם תרצו הוסיפו הסבר):

חג שמח!

משפחת _____